

Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Półmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapek@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAL
Generał Marii Wittek

BA BA Maria

L2K
BCH
Okręg Łódź
Obwód Skierniewice

4945/
uak

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

BABA Maria

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora ✓ k. 2, 5-1-2

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację ✓ k. 5, 1-5

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora — 1945

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne —

VI. Fotografie ✓ ksero, 3szt

I/2 Dokumenty dotyczące relatora

- Legitymacje [Nr 140-73-13] Medalu Zwycięstwa i Wolności 1945r., Warszawa 1973r., mps, rkps, kopia, k. 1, s. 1
- Legitymacje Krzyża Partyzanckiego, Warszawa 1974r., mps, rkps, [Nr 712-73-1]

kopia, k. 1, s. 2

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 140-73-13

WARSZAWA

dn. 20 grudnia 1973 r.

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

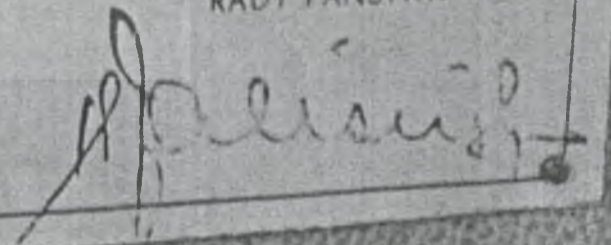
odznaczony (a) został (a)

Ob. BABA

Maria c. Wojciecha

MEDALEM
ZWYCIĘSTWA I WOLNOŚCI
1945 r.

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 712-73-1

WARSZAWA

dn. 20 marca 1974 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

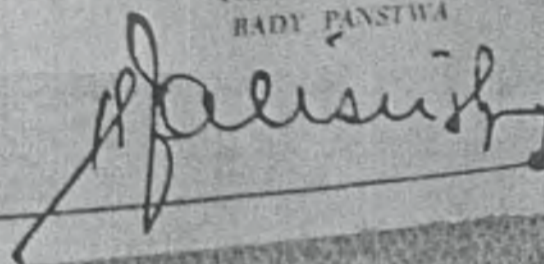
odznaczony(a) został(a)

Ob. BABA

Maria c. Wojciecha

KRZYŻEM PARTYZANCKIM

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

II Materiały uzupełniające relację

- Materiały z konferencji popularno-naukowej, Lipce Reymontowskie 2008r., nps, kopia, k. 5, s. 1-5

III/1

**MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO
W LIPCACH REYMONTOWSKICH
1988-2008**

MATERIAŁY Z KONFERENCJI

- Lipce Reymontowskie 2008 -

11/2

Muzeum Czynu Zbrojnego w Lipcach Reymontowskich 1988 - 2008

Materiały z konferencji
popularno - naukowej

4 października 2008 r.

1. Historia i działalność Muzeum Czynu Zbrojnego w Lipcach Reymontowskich w latach 1988-2008.
2. Mieszkańcy gminy Lipce Reymontowskie w walce o niepodległość.
3. 25-lecie Towarzystwa Przyjaciół Lipiec Reymontowskich i jego rola w ochronie lokalnych miejsc pamięci narodowej

- Lipce Reymontowskie 2008 -

W Korpusie Ochrony Pogranicza walczyło dwóch żołnierzy - Jan Dziuda z Drzewiec i Wojciech Barańczyk z Mszadli.

W obronie Warszawy walczył Jan Bialek z Drzewiec, zmobilizowany w marcu 1939r. przez 18 pp. W okresie okupacji pełnił funkcję komendanta gminnego BCH na terenie gminy Szupia, a później komendanta rejonu, w którego skład weszła gmina Gluchów i część gminy Skierniewice.

Drugim obrońcą Warszawy był Antoni Murgrabia z Drzewiec, który jako 16-letni ochotnik pojechał z podwodą do Skierniewic - do dyspozycji wojska. Kiedy Niemcy zaczęli zbliżać się do miasta, mobilizowane w skierniewickich koszarach oddziały wojskowe wycofały się do Warszawy, zasilając obrońców stolicy. W ten sposób Antoni Murgrabia znalazł się w Warszawie, gdzie otrzymał umundurowanie i stał się żołnierzem. Podczas przewożenia amunicji i żywności dla walczących żołnierzy został ranny w rękę w rejonie ulicy Puławskiej. Zwolniony przez Niemców, na mocy porozumienia dotyczącego honorowej kapitulacji, powrócił szczęśliwie do domu wraz z wozem i końmi.

Kolejny rozdział walki o niepodległość, zapisany przez mieszkańców gminy, to zbrojny opór wobec niemieckiego okupanta.

Pierwszą organizacją zbrojną, do której wstępowali żołnierze, którzy uniknęli niewoli lub z niej uciekli oraz młodzi ludzie będący w większości członkami Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici", był Związek Walki Zbrojnej przekształcony później w Armię Krajową.

W rejonie Lipiec działały dwa oddziały AK. Jeden z nich zorganizował w 1943 r. mieszkaniec Chlebowa kpr. zawodowy 18 pp Stanisław Borowski ps. "Maszynista".

Oddział początkowo w sile plutonu, został uzbrojony w broń zebraną w 1939r. oraz broń angielską pochodzącą ze zrzutów. Znaleźli się w nim głównie mieszkańcy Chlebowa: Władysław Borowski (brat dowódcy), Marianna Borowska (siostra dowódcy), Zenobiusz Borowski, Jan Bąba, Franciszek Bąba, Andrzej Kruk, Stanisław Kolis, Władysław Kolis, Józef Krzysiński, Jan Panak, Franciszek Wilk oraz Lipiec: Władysław Dąbrowski, Jan Domański, Józef Nowak, Czesław Szczechowicz, Władysław Supera; Drzewiec - Stefan Bartosik; Woli Drzewieckiej - Antoni Maszkowski.

Ponadto byli w nim mieszkańcy innych miejscowości i 11 żołnierzy radzieckich.

W 1944 r. po wybuchu Powstania Warszawskiego, w Lasach Chlebowskich, miało dojść do zgrupowania oddziałów AK, w tym oddziału "Maszynisty" pod dowództwem ppor. Kazimierza Foksa ps. "Sierp".

Niemcy zaniepokojeni działaniami partyzanckimi na tyłach frontu (w Skierniewicach stacjonowało dowództwo IX Armii) - podjęli akcję przeczesywania lasów na północ od Lipiec. W dniu 15 sierpnia, w Płyćwi i Lipcach, wyładowały się z transportów kolejowych dwa bataliony SS. Z rejonu Kompiny zbliżał się batalion piechoty niemieckiej, a ze Skierniewic ukraińska konna sotnia w służbie niemieckiej. Ponadto dotarł meldunek o nadciągających Niemcach z kierunku łowicza w sile 500 żołnierzy.

Oddział stacjonujący w Lasach Chlebowskich liczył 26 osób: 15 żołnierzy AK i 11 żołnierzy radzieckich, gdyż pozostali przebywali na patrolach lub mieli dołączyć do oddziału nocą.

"Sierp", po naradzie z "Maszynistą", postanowił pozostawić oddział w lesie licząc,

Wielka mogiła żołnierzy oddziału AK "Maszynisty" poległych w bitwie w Lasach Chlebowskich w 1944 r. - Lipce Reym.

Pomnik w Bobrowej poświęcony poległym żołnierzom AK w bitwie pod Chlebowem

Marianna Bąba, sanitariuszka z oddziału AK "Maszynisty"

St. sierż. Marian Deisenberg, dowódca oddziału AK

k

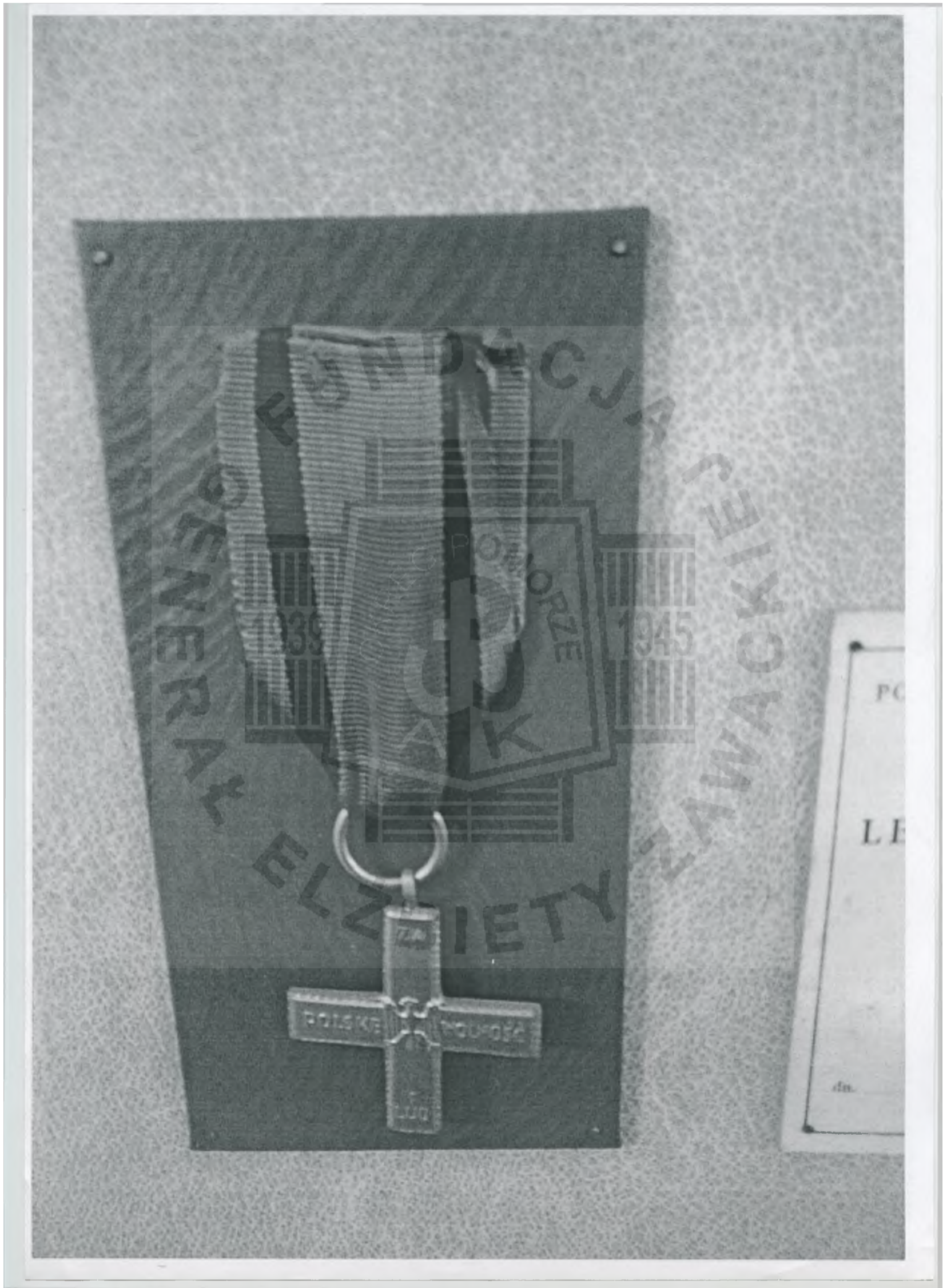
Stanisław Borowski
ps. "Maszynista",
dowódca oddziału AK

Stefan B.
poległ w b

vi Fotografie
- ksero, 3sit.

BŁWA Maria

